

UVOD

Marin Blažević

UVOD V NE,

Zakaj Ne in zakaj , ?

Knjiga Ne ne govori zgolj o Ne, temveč tudi o , , ki napeljuje na dodatek, odmik, obrat – osamljenemu Ne odvzema imperativnost in dokončnost.

V vsak ne Vie Negative vejica vreže sum, da – da, da nemara sledi povračilo antiteze; da, da se, če obstaja namera po iskanju iluzorne sprave med nasprotji, ne more izogniti temu, da ne bi bila izpostavljena ironiji in da vsak da, da vsakemu ne predvsem grozi z novim ne. Pri Vii Negativi najprej in na koncu najbolje pride skozi ravno – vrnjeni ne in tisto, kar negira negacijo (vendar ne zato, ker ponuja alternativo), a tudi tisto, kar jo potencira: "ne (in) ne (in) ne ..."

Če se podamo proti Vii Negativi po sledih njenega imena, se nam bo vsak začetek, vsaka smer ali konec poti pokazal zgolj v svoji začasnosti, samo toliko, da se bo pokazal v svoji – negativnosti, netočnosti, pomanjkljivosti, nezanesljivosti, nedoločenosti in naposled vselej tudi v morebitni nepotrebnosti. Drugo etapo dialektične formule ne, ampak Via Negativa uporablja samo zato, da ta ampak nemudoma izpostavi novi ne-znanki – ... niti ampak.

Teze o Vii Negativi imajo nizko raven veljavnosti, vendar ne le zato, ker smo tudi sami vključeni v različne kompetenčne (poleg tega pa še interpretacijske, analitične ter kritiške) sklope in obzorja, temveč tudi zato, ker sam projekt – četudi je produkcijsko in konceptualno razmeroma trdno konstruiran – obenem nakazuje in odpravlja kompleksnost (avto)refleksije, vztrajno naznanja in vnovič spodkopava lastne predpostavke: ko je govor o korelaciji ter interakciji med gledalci in izvajalci; o vzajemnem preizpraševanju izvedbeno-uprizoritvenih modusov, postopkov in žanrov (z gledališčem in umetnostjo performansa na prvem mestu); o kolektivni naravi pripravljavanja predstave in distribucije avtorskih odgovornosti; o njenem fenomenu; o tveganju in ekonomiji živosti izvedbe; o politiki in etiki uprizarjanja; ali pa tedaj, ko je beseda o provociranju, sprevrčanju ali pervertiranju sedmih smrtnih grehov (skupaj z njihovim metaforičnim prenosom v sfero konvencij in protokolov uprizoritvenih umetnosti, od hepeninga do opere), torej tudi o sami negativni teologiji.

In če potemtakem Via Negativa že načelno (za začetek s svojim imenom) in tudi s pristopom k specifičnim vprašanjem dramaturgije izvedbe, nastopa skozi gesto negacije, ki jo nato radikalizira in zatem še degradira, naravnost banalizira, vse

dokler vsakršnega stališča-izraza (kot Darko Suvin prevaja izraz gestus) ne porazi do konca, do utrudljivega stanja trajne reverzibilnosti negacije – ne ne ne ne – po katerem ne pomaga niti vejica, marveč le morebiten odhod s prizorišča (Out), se je težko upreti vprašanju: čemu sploh vse to?

Mar je zdaj namesto samega ne vejica tista, ki je pridobila resolutnost in dokončnost imperativa? Ali pa je morda vendarle najti dovoljšen izziv v ohranjanju napetosti na začasnem mejnem območju liminalnega oziroma tranzicijskega delovanja, ki ga sproži dvojna negacija – "not me ... not not me" (Schechner via Winnicot)? Mar je potemtakem Via Negativa projekt neutrudnega in doslednega kopičenja negacij zaradi spreobračanja vsakršne negacije v negacijo same sebe itn., ali pa projekt testiranja blokade spirale verižnih negacij v paradoksu (in zatem tudi v – čeprav nerazrešljivi – kritičnosti) dvojnega negiranja (in ne in ne ne), ali pa ...

Ali Via Negativa izčrpava vse posledice svoje estetike, politike in ekonomije z namenom, da bi morebiti, drznimo si pomisliti, odkrila potencial afirmacije mimo negacije? Kako, da – ne?! Zakaj – ne?! No, in če je tako, po kateri poti se torej odpraviti? Ali pa jo je za začetek dovolj samo – vračunati?

Kakorkoli že, o tem, kako Via Negativa absolutizira ali relativizira (z balansiranjem te dvojnosti) negacijo ali morda celo napeljuje na nekakšno afirmacijo; o tem, kako sopostavlja, postavlja navzkriž in zatem spravlja različne strategije prezentacije, reprezentacije in disreprezentacije, rekonfiguriranja izvedbeno-uprizoritvene situacije, potrošnje in razgrajevanja vrednot in oblik, šokiranja in sramotenja, vzbujanja gnusa in izničevanja ter radikalnega desubjektiviziranja – o vsem tem in še o marsičem drugem se sprašuje pričujoča knjiga.

Toda po kateri poti ali poteh se nameravajo napotiti Jablanovec in njegovi sodelavci po izhodu (Out) iz sedemletnega cikla v negativni? To je že vprašanje, ki se nanaša na serijo Via Nova, na dramaturgijo revidiranja, reorganiziranja in rekontekstualiziranja posamičnih performansov iz prvega sedemletnega cikla Vie Negative, ki pa bo moralo počakati na kako novo knjigo.